

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกผักเหียงในจังหวัดชุมพร พบว่า เกษตรกรนิยมปลูกเป็นพืชแซมมากกว่าเป็นพืชหลัก ขยายพันธุ์ด้วยหน่อราก ใช้น้ำฝน ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ไม่มีระบบการกำจัดวัชพืช ไม่พบโรคและแมลงที่ทำลายผักเหียง

การทดลองขยายพันธุ์ด้วยการตอนแบบ พบว่า ไม่ให้สาร Indole-3-butyric acid (IBA) เกิดรากเร็วที่สุด การปักชำด้วยกิ่งอ่อนให้เปอร์เซ็นต์การออกราก และจำนวนรากดีที่สุดเมื่อเทียบกับกิ่งกิ่งอ่อนกิ่งแก่ และกิ่งแก่ วัชของกิ่งปักชำไม่มีผลต่อความยาวราก ส่วนการทดลองขยายพันธุ์โดยเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อผักเหียง พบว่า เมล็ดอ่อนและเมล็ดแก่มีเปอร์เซ็นต์การปลอດเชื้อและการมีชีวิต 60% และ 90% ตามลำดับ เมื่อได้รับการฟอกฆ่าเชื้อด้วยสารละลายไฮเตอร์ความเข้มข้น 10% เป็นเวลา 15 นาที ใบอ่อนและยอดอ่อนมีเปอร์เซ็นต์การปลอດเชื้อและการมีชีวิต 90 และ 73% เมื่อได้รับการฟอกฆ่าเชื้อด้วยสารละลายไฮเตอร์ 15% ระยะเวลา 20 นาที และ 10 นาที ตามลำดับ การเลี้ยงยอดอ่อนบนอาหารสูตร Murashige and Skoog (MS, 1962) ที่เติม 6-benzyl aminopurine (BA) ความเข้มข้น 2 มิลลิกรัมต่อลิตร มีจำนวนยอดสูงกว่าความเข้มข้นอื่น แต่ไม่สามารถชักนำให้เกิดรากในสูตรอาหาร MS ที่เติม Naphthalene acetic acid (NAA)

จากการทดลองปลูกผักเหียงในสภาพการพรางแสงและการปลูกเป็นพืชร่วม พบว่า ทรงพุ่ม ความกว้างใบ และความยาวใบของผักเหียงภายหลังการพรางแสงเพิ่มขึ้น ตามเปอร์เซ็นต์การพรางแสงของตาข่ายที่เพิ่มขึ้น การปลูกผักเหียงในแปลงยาวพาราทุกระยะปลูกให้ความสูง ขนาดทรงพุ่ม จำนวนการแตกยอด ความยาวใบไม่แตกต่างกัน อายุใบที่เหมาะสมสำหรับการเก็บเกี่ยวคือ ระยะใบเพสลาด ใบมีอายุการเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 7 องศาเซลเซียสนานที่สุด เมื่อเสื่อมสภาพใบจะเปลี่ยนจากสีเขียวอ่อนเป็นสีเขียวซีด และมีการสูญเสียน้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การบรรจุใบผักในถุงพลาสติกไม่เจาะรูทำให้ใบผักมีอายุการเก็บรักษานานกว่าถุงเจาะรู และการเก็บรักษาใบผักที่อุณหภูมิ 13 องศาเซลเซียส ทำให้ใบมีอายุการเก็บรักษานานกว่าที่อุณหภูมิห้องและตู้เย็น

จากการสำรวจความต้องการผักเหียงในตลาดจังหวัดชุมพร พบว่า ใบผักเหียงมีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากที่สุดช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน และต่ำที่สุดช่วงพฤศจิกายนถึงธันวาคมของทุกปี เกษตรกรเป็นผู้ส่งผักเหียงให้แก่ผู้ค้าโดยมัดกำผักและบรรจุลงถุงพลาสติกเป็นรายวันหรือรายสัปดาห์ ส่วนผู้ค้าพรมน้ำหรือจุ่มน้ำให้แก่ผักเหียงตลอดระยะเวลาวางจำหน่าย

From the interviewing data, found that the grower in Chumphon Province usually grown *Gnetum gnemon* L. with the main crops, propagated by root suckers, irrigated by rain water without chemical fertilizer application, no weed control and insect pest and disease were not found.

Propagated by grafting were found that Indole-3-butyric acid (IBA) was not success for root induction. Young shoots had root percentage and maximum root number more than mature shoots. However, shoot length was not significant between shoot age treatments. For propagation by using of tissue culture technique, was done. Young and mature seed had 60 and 90 % of sterile and survival, respectively after sterile with 10 % Hailer® solution for 15 minutes. Young leave and shoot had 90 and 70 % of sterile and survival, respectively after sterile with 15 % Hailer® solution for 20 and 10 minutes, respectively. The culturing young shoot in Murashige and Skoog (MS, 1962) supplemented with 2 mg/l of 6-benzyl aminopurine (BA) had higher shoot when compare among BA treatments. However adding with naphthalene acetic acid (NAA) in MS media could not promote root.

Growing *Gnetum gnemon* L. in shading net and with main crop were also found that canopy diameter, leave diameter and leaf length were gradually increased followed with percentage of shading. Plant height, canopy diameter, new shoot number, and leave length was not significant after growing *Gnetum gnemon* L. in all planting space in rubber tree plantation. Suitable leave age for harvesting is immature leave stage. Leaf storage life was longest at 7 °C treatment. Leave senescence was changed from yellow green to light green and fresh weight was highly decreased. Leave packing in polyethylene without ventilation hole had longer storage life than polyethylene with ventilation hole. Storage at 13 °C had positive for storage life when compare with room temperature and refrigerator.

The highest quantities of *Gnetum gnemon* L. leave were found annually in Chumphon market between March – April and lowest at November - December. The grower were packed as a small package in polyethylene and transport to the market every day or week. The dealers were sprayed or soaked with water all period when their sale the market.